

Broedvogelinventarisatie van De Snip in 2022

december 2022

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

VWG rapportnummer: VWG-312

Rien Rense

Broedvogelinventarisatie van De Snip in 2022

De inventarisatie is uitgevoerd op verzoek van het Goois Natuur Reservaat

Bij het inventariseren is de BMP-methode (Broedvogel Monitoring Project) van Sovon Vogelonderzoek Nederland gevolgd

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Broedvogelinventarisaties; broedvogels@vwggooi.nl; www.vwggooi.nl

december 2022

Colofon: Broedvogelinventarisatie van De Snip in 2022

VWG rapportnummer: VWG-312

Auteur: Rien Rense

Inventarisatieteam: Guido Band, Ben Bus, Pieter Bogaers, Han Dijkers, Wobbe Kijlstra, Ans van der Knaap, Jan Mooij, Rien Rense, Wouter Rohde, Ton ten Velthuis en Bonne Zijlstra

Coördinator VWG: Rien Rense

Contactpersoon Goois Natuurreservaat: John Didden

Foto's: Rien Rense

© Copyright 2022 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum

Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en beschrijving van De Snip.....	4
1.1 Inleiding.....	4
1.2 De Snip	4
2 Werkwijze bij de inventarisatie	5
2.1 Sovon methodiek voor broedvogelonderzoek (BMP) en Avimap.....	5
2.2 Het uitvoeren van de inventarisatie.....	6
3 Resultaten van de inventarisatie	7
3.1 Overzicht van de in 2022 vastgestelde broedvogels en territoria	7
3.2 Overige waargenomen soorten (zonder broedterritorium)	8
3.3 Vergelijking met de broedresultaten in nestkasten	9
3.4 Waarnemingen van zoogdieren	11
4 Conclusies en aanbevelingen	12
BIJLAGEN	13
Bijlage 1: Overzicht van waarnemingen en broedvogelterritoria.....	13
Bijlage 2: Waarnemingen van niet-broedgevallen en zoogdieren.....	14
Bijlage 3. Bespreking en presentatie van de resultaten per soort.....	15
Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen	22

SAMENVATTING

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken heeft in 2021 op verzoek van het Goois Natuurreservaat (GNR) het gebied De Snip op broedvogels geïnventariseerd. De inventarisatie is uitgevoerd volgens de Sovon-methode voor broedvogelonderzoek en met het digitale programma Avimap. Het gebied is 8 keer bezocht. De inventarisatie is uitgevoerd door een team van 11 waarnemers, die in twee- of drietalen het terrein hebben bezocht.

De inventarisatie van De Snip is gecombineerd met die van het aangrenzende NatuurPark ('de groene rand') van het MediaPark. Er is afwisselend eerst in het ene gebied is geteld, en daarna in het andere. Registratie en uitwerking zijn wel afzonderlijk gedaan.

De Snip is een natuurterrein van het Goois Natuurreservaat. Het ligt aan de noordkant van Hilversum tussen de Bussumergrintweg en de Zanderij Crailo. Het bestaat uit twee delen: het heidegebied van De Snip (14,5 ha) en het bosgebied tussen de Nieuwe Meentweg en de Witte Kruislaan (16 ha). In het bos zijn twee bebouwde enclaves: het terrein van KPN met de zendtoren en het terrein van AVRO/TROS (vroeger Wereldomroep).

Er zijn in totaal 27 soorten broedvogels met samen 149 territoria vastgesteld. In de tabel is een groepering gemaakt van de soorten naar het aantal territoria.

Territoria	Aantal soorten	Soorten
1	8	Bosuil, boomleeuwerik, heggenmus, grote lijster, braamsluiper, grasmus, glanskop, kuifmees
2	3	Gekraagde roodstaart, fitis, zwarte kraai
3 t/m 5	4	Houtduif, boompieper, zanglijster, zwartkop
6 t/m 10	5	Grote bonte specht, merel, tjiftjaf, bonte vliegenvanger, boomklever,
11 t/m 20	6	Winterkoning, roodborst, pimpelmees, koolmees, boomkruiper, vink
Totaal	27 soorten	met samen 149 territoria

De gevonden soorten zijn soorten die gezien de aard van het terrein ook zijn te verwachten.

De meest voorkomende soorten (met 10 of meer territoria) zijn winterkoning (14), roodborst (12), pimpelmees (14), koolmees (15), boomkruiper (13) en vink (15).

De inventarisatie was vooral bedoeld om een actueel beeld te krijgen van de broedvogels in De Snip. Dat is gelukt. Het is een redelijk rijk gebied wat betreft soorten en aantallen broedvogels, met opvallend veel vogels van het halfopen heidegebied, met name bonte vliegenvanger en gekraagde roodstaart, maar ook een boomleeuwerik en boompiepers. De roodborsttapuit ontbreekt.

Bijzonder is het grote aantal bonte vliegenvangers. Deze soort broedt veel in de nestkasten.

In het bosgebied is de goudhaan gemist; maar er staan wel enkele waarnemingen op gooi.waarneming.nl.

Voor de bosuil is een territorium vastgesteld, maar geen nest gevonden. Waarschijnlijk broedt de bosuil in het aangrenzende Spanderswoud. Ook voor de zwarte kraaien is het goed mogelijk dat ze niet in het terrein zelf hebben gebroed, maar in de omgeving.

Er zijn geen soorten van de 'Rode lijst' van bedreigde broedvogels waargenomen. De kuifmees staat op de Oranje (waarschuwings)-lijst.

Bijzonder zijn de slechtvalk en de raaf. De verwachting was dat beide soorten op de zendtoren zouden broeden. Dat is in 2022 echter niet het geval geweest.

In dit rapport zijn de met de inventarisatie bepaalde BMP-territoria vergeleken met de broedresultaten in nestkasten. De conclusie uit deze vergelijking is dat er flinke verschillen zijn in de met de BMP-methode bepaalde territoria en de broedresultaten in nestkasten. Hiervoor is geen goede verklaring bekend. Het is een punt voor verder onderzoek.

Voor de toekomst zijn er de volgende aanbevelingen:

- Blijf het gebied beheren en ontwikkelen als een natuurgebied.
- Zorg waar mogelijk in de aansluitende gebieden voor een goede afstemming en aansluiting op De Snip.

1 INLEIDING EN BESCHRIJVING VAN DE SNIP

1.1 Inleiding

Het Goois Natuurreservaat (GNR) heeft de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken gevraagd om het gebied De Snip in 2022 op broedvogels te inventariseren. De aanleiding hiervoor was het initiatief van de VWG om het NatuurPark ('de groene rand') van het aangrenzende MediaPark te inventariseren. Beide gebieden zijn niet groot, waardoor het praktisch is om het inventariseren te combineren. Daar speelt bij mee dat de gebieden samenhang hebben en dat de omgeving dynamisch is.

De inventarisatie is vooral bedoeld om de actuele situatie in beeld te brengen.

De inventarisatie is in het voorjaar uitgevoerd volgens de Sovon-methode voor broedvogelonderzoek en met gebruik van het digitale programma Avimap. De resultaten van het onderzoek staan in dit rapport. Meer gedetailleerde gegevens zijn beschikbaar op de website van Sovon, zoals kaarten per soort met de waarnemingen en de gevolgde autoclustering voor het bepalen van de territoria.

1.2 De Snip

De Snip is een natuurterrein van het Goois Natuurreservaat. Het ligt aan de noordkant van Hilversum tussen de Bussumergrintweg en de Zanderij Crailo. Het bestaat feitelijk uit twee delen: het heidegebied van De Snip (14,5 ha) en het bosgebied tussen de Nieuwe Meentweg en de Witte Kruislaan (16 ha). In het bosgebied zijn twee bebouwde enclaves: het terrein van KPN met de bekende zendtoren en het terrein van AVRO/TROS (vroeger de Wereldomroep) (Zie Figuur 1 en Figuur 2: De bij de inventarisatie van De Snip gebruikte veldkaart).

Het heidegebied is het laatst overgebleven stukje heide aan de westzijde van de Zanderij Crailoo. Het was grotendeels verbost. Eind 2004 werd op De Snip een groot aantal bomen geveld om de omvang van het heideveld te vergroten en een aansluiting te realiseren op Natuurbrug Zanderij Crailo. Om het zicht op het verkeer op de Bussumergrintweg af te schermen werd parallel aan de weg een strook met zomereik en berk aangeplant. Het heidegebied wordt begraaasd met Schotse hooglanders. Het bosgebied is een gevarieerd jong bos met veel loofhout, maar ook naaldhout. Door het bos lopen vrij veel wandelpaden. Daarnaast zijn er de twee bebouwde enclaves.

Bron: o.a. GNR Beheervisie en Beheerplan 2010 – 2019; zie Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen.

Het heidegebied van De Snip met uitzicht op het bosgebied en de zendtoren van KPN

Impressie van het bosgebied

Figuur 1: Het heidegebied en het bosgebied van De Snip

2 WERKWIJZE BIJ DE INVENTARISATIE

2.1 Sovon methodiek voor broedvogelonderzoek (BMP) en Avimap

Voor de inventarisatie is het programma Avimap van het **Broedvogel Monitoring Project (BMP)** van Sovon gebruikt (Zie Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen). Bij het inventariseren zijn via Avimap op een veldkaart op een tablet de waarnemingen ingevoerd. Bij de waarneming wordt een 'broedcode' toegevoegd: bijvoorbeeld zingend of baltzend individu, mogelijke nestplaats, transport van voedsel of ontlasting, e.d. Na het inventarisatiebezoek worden de waarnemingen geüpload naar Sovon. De waarnemingen worden daar geregistreerd en verder uitgewerkt.

Het BMP-project hanteert voor het bepalen van broedterritoria naast de broedcode ook maatstaven zoals 'datumgrens' (om bijvoorbeeld vogels op doortrek uit te sluiten) en 'fusieafstand' (gangbare onderlinge afstand tussen territoria). Op grond van deze criteria wordt door 'autoclustering' het aantal broedterritoria per soort vastgesteld. De BMP-clustering gaat er bij veel soorten vanuit, dat er minimaal twee meldingen met een onderling tijdsverschil van minstens 10 dagen nodig zijn om te komen tot een geldig territorium.

De bij de inventarisatie gebruikte veldkaart is weergegeven in Figuur 2. De veldkaart toont de grenzen van het inventarisatiegebied. De oppervlakte van dit gebied is 32 ha.

Binnen het gebied liggen twee enclaves: het terrein van KPN met de zendmast, en het AVRO/TROS-terrein (waar vroeger de Wereldomroep was gevestigd). Waarnemingen in deze enclaves zijn 'voor de volledigheid' wel meegeteld, hoewel het dus geen GNR terrein is.

Figuur 2: De bij de inventarisatie van De Snip gebruikte veldkaart

2.2 Het uitvoeren van de inventarisatie

Het uitvoeren van de inventarisatie van De Snip is gecombineerd met de inventarisatie van het aangrenzende NatuurPark (de 'groene rand') van het MediaPark. Dat wil zeggen dat bij de bezoeken afwisselend eerst in het ene gebied is geteld, en daarna in het andere. De registratie en uitwerking zijn wel afzonderlijk gedaan.

Rien Rense coördineerde het inventariseren binnen de VWG en schreef het rapport.

Contactpersoon bij het GNR was John Didderen.

Het inventarisatieteam bestond uit 11 waarnemers. Op 19 maart is een verkenningsbezoek aan het gebied gebracht. Het gebied is om de twee weken geïnventariseerd. De inventarisatiebezoeken zijn in twee- of drietallen uitgevoerd. Bij één bezoek faalde de tablet, en zijn de gegevens op papier genoteerd en achteraf ingevoerd. Bij twee bezoeken is bij de grens van de gebieden niet overgeschakeld naar het andere gebied. Dit kon achteraf thuis 'met de hand' worden omgezet. De bezoeken en de waarnemers staan in Tabel 1.

Nr.	Datum	Starttijd	Eindtijd	Type	Waarnemers
1	26 mrt	5:55	9:04	Zonop	Ben Bus, Rien Rense, Bonne Zijlstra
2	9 apr	6:26	9:44	Zonop	Guido Band, Ton ten Velthuis
3	23 apr	5:58	9:00	Zonop	Han Dijkers, Ton ten Velthuis
4	7 mei	5:25	8:47	Ochtend	Pieter Bogaers, Rien Rense, Ton ten Velthuis
5	21 mei	5:28	8:51	Ochtend	Wouter Rohde, Bonne Zijlstra
6	4 juni	5:01	7:45	Ochtend	Ben Bus, Ans van der Knaap, Rien Rense
7	18 juni	5:31	7:52	Ochtend	Guido Band, Pieter Bogaers, Bonne Zijlstra
8	2 juli	6:00	9:00	Ochtend	Ben Bus, Pieter Bogaers, Jan Mooij

Tabel 1 Overzicht van de afgelegde bezoeken

In aanvulling hierop is er nog een avondbezoek geweest op 22 maart waarbij geen waarnemingen zijn gedaan (ingevoerd), en een bezoek op 2 mei waarbij de braamsluiper is waargenomen en ingevoerd.

Er is door Ben Bus en Ton ten Velthuis een apart bezoek aan de zendtoren gebracht. De verwachting was dat daar een slechtvalk en een raaf broeden. Dat bleek echter niet het geval te zijn; zie verder paragraaf 3.2.

3 RESULTATEN VAN DE INVENTARISATIE

3.1 Overzicht van de in 2022 vastgestelde broedvogels en territoria

In 2022 zijn in De Snip 27 soorten broedvogels met samen 149 territoria vastgesteld: zie Tabel 2.

Soort	Territoria	Soort	Territoria
Houtduif	5	Zwartkop	4
Bosuil	1	Tjiftjaf	6
Grote bonte specht	7	Fitis	2
Boomleeuwerik	1	Bonte vliegenvanger	8
Boompieper	3	Glanskop	1
Winterkoning	14	Kuifmees	1
Heggenmus	1	Pimpelmees	14
Roodborst	12	Koolmees	15
Gekraagde roodstaart	2	Boomklever	7
Merel	8	Boomkruiper	13
Zanglijster	3	Gaai	1
Grote lijster	1	Zwarte kraai	2
Braamsluiper	1	Vink	15
Grasmus	1	Totaal aantal territoria	149

Tabel 2: Vastgestelde soorten broedvogels met het aantal territoria

De gevonden soorten zijn soorten die gezien de aard van het terrein ook zijn te verwachten. De meest voorkomende soorten (met 10 of meer territoria) zijn winterkoning (14), roodborst (12), pimpelmees (14), koolmees (15), boomkruiper (13) en vink (15).

Bijzonder is het grote aantal bonte vliegenvangers. Deze soort broedt veel in de nestkasten.

Van de vogels van het open heidegebied zijn wel de boompieper en de boomleeuwerik gevonden, maar niet de roodborsttapuit en de veldleeuwerik.

In het bosgebied is de goudhaan gemist. Er staan wel enkele waarnemingen op gooi.waarneming.nl.

Voor de bosuil is een territorium vastgesteld, maar geen nest gevonden. Waarschijnlijk broedt de bosuil in het aangrenzende Spanderswoud. Ook voor de zwarte kraaien is het goed mogelijk dat ze niet in het terrein zelf hebben gebroed, maar in de omgeving.

Er zijn geen soorten van de 'Rode lijst' van bedreigde broedvogels waargenomen. De kuifmees staat op de Oranje (waarschuwings)-lijst.

In Tabel 3 is een groepering gemaakt van de soorten naar het aantal territoria. Voor veel soorten (8, d.w.z. 40% van de soorten) is maar één territorium vastgesteld.

Territoria	Aantal soorten	Soorten
1	8	Bosuil, boomleeuwerik, heggenmus, grote lijster, braamsluiper, grasmus, glanskop, kuifmees
2	3	Gekraagde roodstaart, fitis, zwarte kraai
3 t/m 5	4	Houtduif, boompieper, zanglijster, zwartkop
6 t/m 10	5	Grote bonte specht, merel, tiftjaf, bonte vliegenvanger, boomklever,
11 t/m 20	6	Winterkoning, roodborst, pimpelmees, koolmees, boomkruiper, vink
Totaal	27 soorten	met samen 149 territoria

Tabel 3: Groepering van het aantal soorten naar het aantal territoria

Per soort staat meer informatie in Bijlage 3. Bespreking en presentatie van de resultaten per soort. In 'Bijlage 1: Overzicht van waarnemingen en broedvogelterritoria' staan per soort de waarnemingen per inventarisatiebezoek en het op basis daarvan bepaalde aantal territoria.

In de paragrafen hierna staat 'informatie over de overige waargenomen soorten (zonder broedterritorium)', 'de broedresultaten in nestkasten', en 'de waarnemingen van zoogdieren'.

De Snip is niet eerder geïnventariseerd. In dit rapport ontbreekt daardoor de gebruikelijke vergelijking met eerdere inventarisaties.

3.2 Overige waargenomen soorten (zonder broedterritorium)

In Tabel 4 staan de waargenomen soorten waarvoor geen BMP-territorium is vastgesteld.

Soort	19 maart	26 maart	9 april	23 april	6 mei	21 mei	4 juni	18 juni	2 juli
Aalscholver			1						
Nijlgans			1					1	
Havik		1							
Slechtvalk	1	1	1	1					
Houtsnip	1								
Holenduif				(1)					
Zwarte Specht							(1)		
Witte Kwikstaart								1	
Staartmees							1		
Ekster		1							
Raaf	1								

Tabel 4: Waargenomen soorten zonder broedterritorium

Bij de inventarisatie zijn 11 soorten waargenomen, waarvoor geen broedterritorium is vastgesteld. Het betreft vooral overvliegers: aalscholver, nijlgans, havik, witte kwikstaart en als passanten: houtsnip, holenduif, staartmees en ekster. De zwarte specht is gehoord in het aangrenzende Spanderswoud.

Bijzonder zijn de slechtvalk en de raaf. De verwachting was dat beide soorten op de zendtoren zouden broeden. Dat is in 2022 echter niet het geval geweest.

Bij de bezoeken in maart en april zijn wel slechtvalken gezien op de toren. Bij het bezoek aan de toren is echter geen nest gevonden. Waarschijnlijk is de toren alleen gebruikt als uitvalsbasis, en broeden deze slechtvalken op de Vituskerk in Hilversum.

De raaf heeft wel geprobeerd een nest te maken, maar dat is stuk gewaaid.

In Bijlage 2: Waarnemingen van niet-broedgevallen en zoogdieren" staan deze waarnemingen per inventarisatieronde.

De Snip is een waarnemingsgebied op gooi.waarneming.nl. Over het afgelopen jaar (tot 15 december 2022) zijn 546 waarnemingen gemeld. Die komen goed overeen met deze inventarisatie in het broedseizoen. Er is een opvallende melding op 18 juni van een nest met jongen van een kuifmees. En er zijn waarnemingen van de boomleeuwerik, maar niet van de boompieper. En verder van houtsnip, raaf, staartmees en goudhaan, soorten die we bij deze inventarisatie hebben gemist.

3.3 Vergelijking met de broedresultaten in nestkasten

In De Snip zijn twee groepen nestkasten:

- In het open heide deel (14 ha) hangen al een aantal jaren 57 nestkasten, die worden beheerd en gecontroleerd door de Werkgroep nestkasten van de VWG. De resultaten van deze nestkasten staan in het Jaarverslag nestkasten 2022 van de VWG. Zie Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen.
- In de enclave van AVRO/TROS zijn er 31 opgehangen in 2022 door de Stichting Media NatuurPark. Deze kasten zijn gecontroleerd door leden van het inventarisatieteam (Ton en Ans).

Dit heeft geleid tot de volgende broedresultaten in de nestkasten op De Snip (zie Tabel 5)

De Snip, Broedjaar 2022	1 ^e broedsel	2 ^e broedsel	Totaal
Koolmees	18	2	20
Pimpelmees	11	2	13
Boomklever	3		3
Bonte vliegenvanger	9	1	10
Gekraagde roodstaart	4		4
Aantal broedsels	45	5	50
Aantal kasten	57		
Aantal bezette kasten	45		
Aantal bezette kasten in %	79%		
Aantal soorten	5		
Oppervlakte	14 ha		
Aantal kasten/ha	4,1 kasten/ha		
Controleurs	Sjaak Ketelaar en Hanneke Schreuder		
Aantal controles	15		

Tabel 5 Broedresultaten in de nestkasten op De Snip in 2022

De broedresultaten in de nestkasten op het AVRO/TROS terrein staan in Tabel 6.

AVRO/TROS Broedjaar 2022	1 ^e broedsel	2 ^e broedsel	Totaal
Koolmees	4		4
Pimpelmees	15		15
Boomklever	1		1
Bonte vliegenvanger	1		1
Aantal broedsels	21		21
Aantal kasten	31		
Aantal bezette kasten	21		
Aantal bezette kasten in %	68%		
Aantal soorten	4		
Oppervlakte	?		
Aantal kasten/ha	?		
Controleurs	Ans van der Knaap en Ton ten Velthuis		
Aantal controles	6		

Tabel 6: Broedresultaten in de nestkasten op het AVRO/TROS terrein in 2022

In Tabel 7 zijn de broedresultaten in de nestkasten vergeleken met die volgens de BMP-inventarisatie:

	Broedsels in de nestkasten		Totaal in nestkasten	BMP-territoria
	De Snip	AVRO/TROS		
Koolmees	20	4	24	15
Pimpelmees	13	15	28	14
Boomklever	3	1	4	7
Bonte vliegenvanger	10	1	11	8
Gekraagde roodstaart	4		4	2

Tabel 7: Vergelijking van het aantal broedsels in nestkasten met het aantal BMP-territoria

Koolmees en pimpelmees

Beide soorten zijn algemeen in het gebied. Voor de koolmees zijn er beduidend meer broedsels in nestkasten: 24, dan BMP-territoria: 15. Idem voor de pimpelmees: 28 tegen 14. Er is hier geen goede verklaring voor. Het zou een onderschatting bij de BMP-methode kunnen zijn. Er wordt ook wel gedacht aan polygamie bij de mezen.

Boomklever

Voor de boomklever zijn er in het heidegebied 3 broedsels in de nestkasten en 3 BMP-territoria. In het bosgebied zijn 4 BMP-territoria en er is 1 broedsel in een nestkast op het AVRO/TROS-terrein. Dit roept geen vragen op.

Gekraagde roodstaart

Er waren vier broedsel van de gekraagde roodstaart in het heidegebied van De Snip, maar slechts twee BMP-territoria. Wellicht hebben we enkele exemplaren gemist bij het inventariseren.

Bonte vliegenvanger

Er zijn 8 BMP-territoria voor de bonte vliegenvanger bepaald: 5 in het heidegebied en 3 in het bosgebied: zie Figuur 3. In het heidegebied waren 10 broedsels in nestkasten, dus duidelijk meer dan de BMP-territoria. In het bosgebied is het niet goed vergelijken doordat er alleen nestkasten hangen op het AVRO/TROS terrein.

Figuur 3: De acht BMP-territoria van de bonte vliegenvanger

Conclusie: De conclusie uit deze vergelijkingen is toch dat er flinke verschillen zijn in de met de BMP-methode bepaalde territoria en de broedresultaten in nestkasten. Hiervoor is geen goede verklaring bekend. Het is een punt voor verder onderzoek.

Bij de inventarisatie van de landgoederen Bikbergen, Crailo, De Beek, Reigerseiland en Oud-Bussem in 2019 is een uitgebreidere vergelijking gemaakt van de broedresultaten in nestkasten met de BMP-territoria. Er was toen dezelfde conclusie. Zie rapport VWG-280 en Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen.

3.4 Waarnemingen van zoogdieren

Bij het verkenningsbezoek op 19 maart is een groep van 5 reeën gezien. Bij de bezoeken daarna zijn helaas geen reeën waargenomen.

Op 18 juni zijn 2 konijnen en een haas gezien.

Er zijn verder geen waarnemingen van zoogdieren.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Deze inventarisatie is vooral bedoeld om een actueel beeld te krijgen van de broedvogels in De Snip. Dat is gelukt. Het is een redelijk rijk gebied wat betreft soorten en aantallen broedvogels, met opvallend veel vogels van het halfopen heidegebied, met name bonte vliegenvanger en gekraagde roodstaart, maar ook een boomleeuwerik en boompiepers. De roodborsttapuit ontbreekt.

In dit rapport zijn de met de inventarisatie bepaalde BMP-territoria vergeleken met de broedresultaten in nestkasten. De conclusie uit deze vergelijking is dat er flinke verschillen zijn in de met de BMP-methode bepaalde territoria en de broedresultaten in nestkasten. Hiervoor is geen goede verklaring bekend. Het is een punt voor verder onderzoek.

Voor de toekomst zijn er de volgende aanbevelingen:

- Blijf het gebied beheren en ontwikkelen als een natuurgebied.
- Zorg waar mogelijk in de aansluitende gebieden voor een goede afstemming en aansluiting op De Snip.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN WAARNEMINGEN EN BROEDVOGELTERRITORIA

Soort	19 mrt	22 maart	26 maart	9 april	23 april	1 mei	6 mei	21 mei	4 juni	18 juni	2 juli	Aantal auto-cluster territoria	Hoogste broed code	Aantal niet bruikbare waarnemingen
	10:30	19:55	5:53	6:10	7:30	7:15	6:35	6:14	6:45	5:27	6:28			
	11:30	21:15	7:15	9:20	8:48	7:15	7:59	7:22	8:32	8:11	7:33			
Bezoeknummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Bezoektype	dag	avond	zonop	zonop	Och-tend	-	zonop	Och-tend	Och-tend	Och-tend	Och-tend			
Houtduif			8	2	2		3		2	5		5	2	5
Bosuil				1								1	2	0
Grote bonte specht			7	3	3		3	5	7	10	4	7	12	25
Boomleeuwerik			1	1					1		1	1	2	1
Boompieper											3	3	2	0
Winterkoning			4	8	4		4	7	7 (1)	10	2	14	2	1
Heggenmus							1					1	2	0
Roodborst			10	6	4 (1)		7	8	5	11	1	12	2	10
Gekraagde roodstaart				1	6		2	1				2	2	4
Merel			1	3	4		4	2	11	5		8	7	10
Zanglijster			5	4	3 (3)		2 (1)	1	2			3	2	8
Grote lijster								1				1	2	0
Braamsluiper						1						1	2	0
Grasmus									1			1	2	0
Zwartkop								2	1	4		4	2	1
Tjiftjaf			4	4	1		3	3		1	1	6	2	1
Fitis				(1)				1	1			2	2	1
Bonte vliegenvanger					8 (1)		6	6	4	2		8	16	3
Glanskop	1			1								1	2	1
Kuifmees	1											1	2	0
Pimpelmees			7	10	7		1	3		4		14	13	5
Koolmees			8	16	13		5	3	2	6		15	13	6
Boomklever			6	7	2			1	3	5	3	7	2	3
Boomkruiper			8	1	7		4	4	3	11	2	13	3	1
Gaai			2	2	1						1	1	2	2
Zwarte kraai			4	1			2		1	3		2	3	5
Vink			4	7	5		7	4 (1)	9	12 (2)	3	15	3	7
Totaal 27 soorten											Totaal	149	territoria	

(..) waarnemingen net buiten het inventarisatiegebied

BIJLAGE 2: WAARNEMINGEN VAN NIET-BROEDGEVALLEN EN ZOOGDIEREN

Soort	19 maart	26 maart	9 april	23 april	6 mei	21 mei	4 juni	18 juni	2 juli
	10:30	05:53	06:10	07:30	06:35	06:14	06:45	05:27	06:28
	11:30	07:15	09:20	08:48	07:59	07:22	08:32	08:11	07:33
Bezoeknummer	1	3	4	5	7	8	9	10	11
Bezoektype	dag	zonop	zonop	ochtend	zonop	ochtend	ochtend	ochtend	ochtend
Aalscholver			1						
Nijlgans			1					1	
Havik		1							
Slechtvalk	1	1	1	1					
Houtsnip	1								
Holenduif				(1)					
Zwarte specht							(1)		
Witte kwikstaart								1	
Staartmees							1		
Ekster		1							
Raaf	1								
Zoogdieren									
Haas								1	
Konijn								2	
Ree	5								

(..) waarnemingen net buiten het inventarisatiegebied

BIJLAGE 3. BESPREKING EN PRESENTATIE VAN DE RESULTATEN PER SOORT

In dit hoofdstuk zijn per soort op een kaart de broedterritoria weergegeven en toegelicht. Elke stip op de stippenkaartjes staat in het centrum van een territorium. De stippenkaarten zijn bepaald met de autoclustering van het Avimap programma van het Broedvogel Monitoring Project van Sovon.

Houtduif	5 territoria	Bosuil	1 territorium

De bosuil is slechts bij 1 bezoek gehoord. Toch is er een territorium. Waarschijnlijk broedt de bosuil in het Spanderswoud.

Grote bonte specht	7 territoria	Boomleeuwerik	1 territorium

Bij vier bezoeken is een boomleeuwerik waargenomen.

Boompieper 3 territoria **Winterkoning 14 territoria**

De boompieper komt voor op de heide.

De winterkoning komt in het hele gebied voor.

Heggenmus 1 territorium **Roodborst 12 territoria**

De roodborst komt algemeen voor.

Gekraagde roodstaart 2 territoria

Merel 8 territoria

Bij de inventarisatie zijn 2 BMP-territoria bepaald.
Er waren echter vier broedgevallen in de nestkasten op De Snip.

Zanglijster 3 territoria

Grote lijster 1 territorium

Braamsluiper 1 territorium

De braamsluiper is alleen bij een apart bezoek op 1 mei waargenomen.

Grasmus 1 territorium

De grasmus is alleen bij het bezoek op 4 juni waargenomen.

Zwartkop 4 territoria

Tjiftjaf 6 territoria

Fitis 2 territoria

Bonte vliegenvanger 8 territoria

Er zijn 8 BMP-territoria. In de nestkasten waren 10 broedgevallen op De Snip en 1 bij AVRO/TROS.

Glanskop 1 territorium

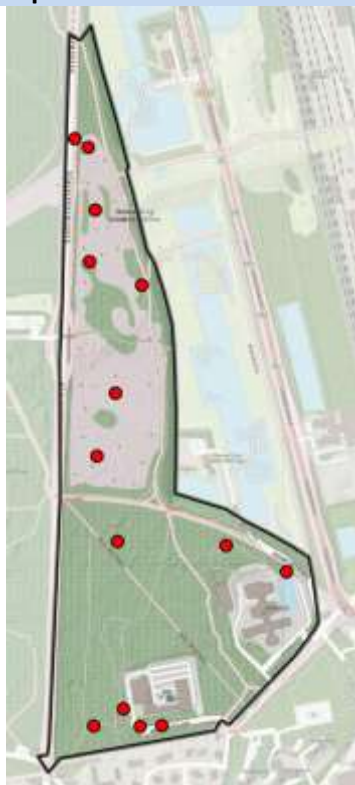
De glanskop is 2 keer gehoord. Het territorium is in naaldhout.

Kuifmees 1 territorium

De kuifmees is 1 keer waargenomen. Het territorium is in naaldhout. Op gooi.waarneming.nl is een nest met jongen gemeld.

Pimpelmees 14 territoria **Koolmees 15 territoria**

De pimpelmees is algemeen. Er zijn meer (2 x) broedsels in nestkasten (28) dan de BMP-territoria (14).

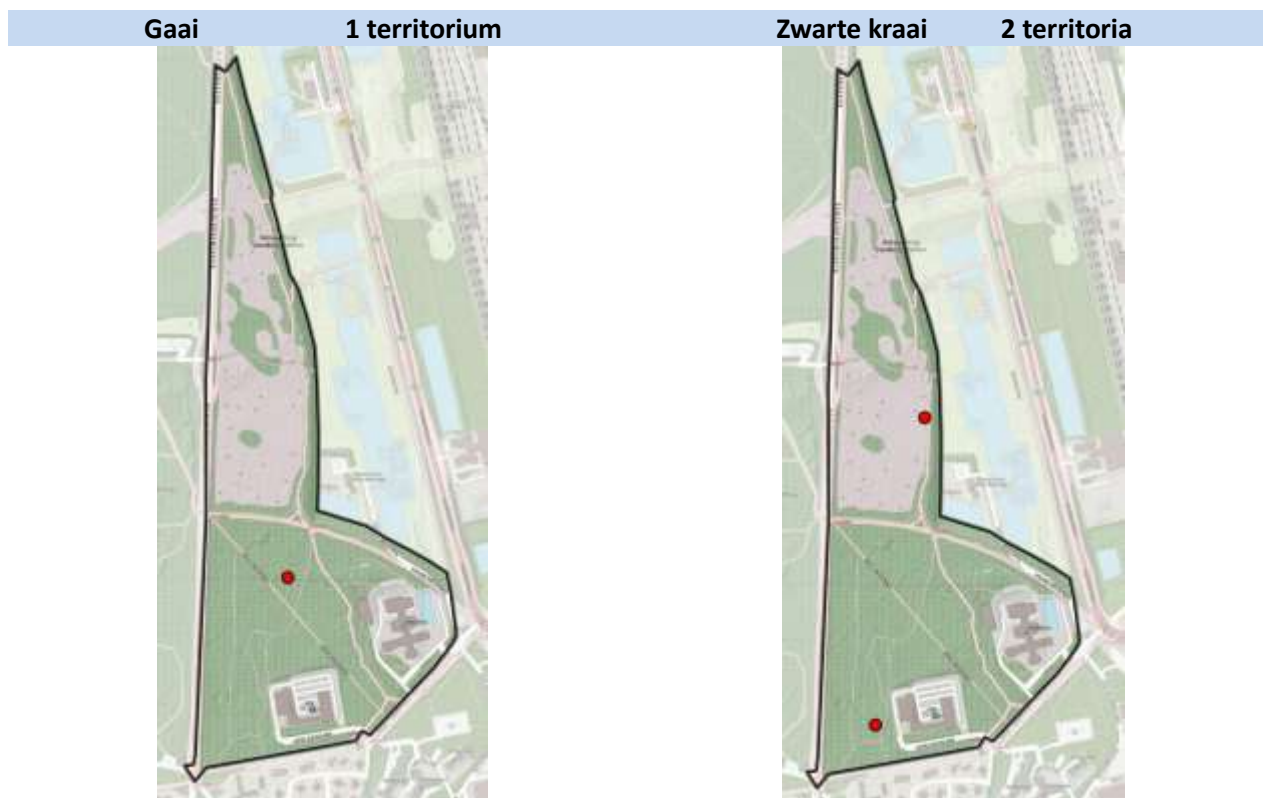
De koolmees is algemeen. Er zijn beduidend meer broedsels in nestkasten (24) dan BMP-territoria (15).

Boomklever 7 territoria **Boomkruiper 13 territoria**

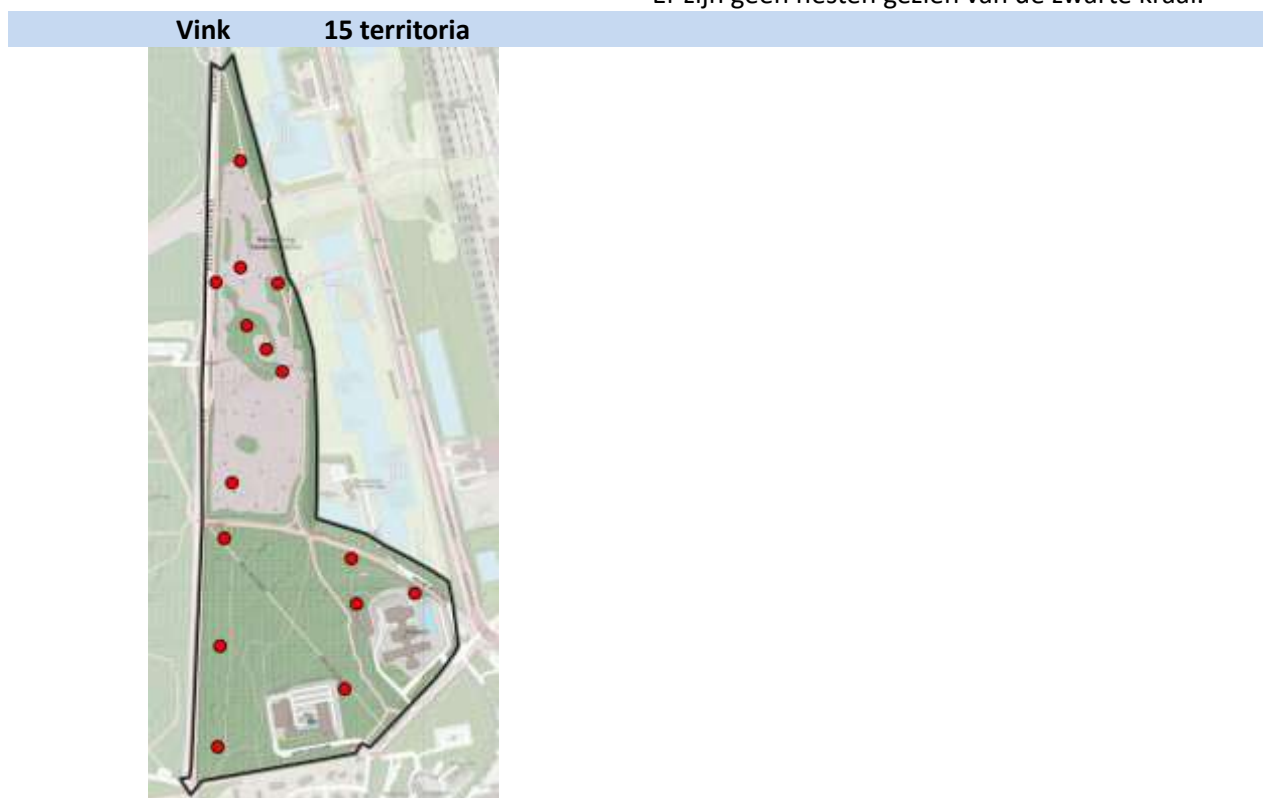

In het heidegebied zijn 3 broedsels in de nestkasten en 3 BMP-territoria. In het bosgebied 1 in een nestkast (AVRO/TROS terrein) en 4 BMP-territoria. Dit roept geen vragen op.

Er zijn geen nesten gezien van de zwarte kraai.

De vink is algemeen in het gebied.

BIJLAGE 4. GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Casander, Huub en Rense, Rien, 'Broedvogels van Bikbergen, Crailo, De Beek, Reigerseiland en Oud-Bussem', VWG-280, november 2019
- Goois Natuur Reservaat, Beheerplan 2010 -2019
- Jeninga, C en Meulepas, H, Goois Nestkast Onderzoek – Jaarverslag 2022, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum 2022. Rapport nr. 313
- Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: "Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- Waarnemingen op gooi.waarneming.nl voor het gebied De Snip in het afgelopen jaar (tot 12 december 2022).